

Årsrapport

Krafttak for sang | 2021

Innledning

2021 var året da Krafttak for sang ble en selvstendig organisasjon etter å ha startet opp som et prosjekt med Musikkens studieforbund som vertsorganisasjon. På aktivitetssiden ble året sterkt preget av at pandemien satte klare begrensninger for sosial interaksjon. Samtidig har vi opplevd en økende interesse for våre digitale tilbud, og da særlig innenfor eldreomsorgen. Vi har også fått tilskudd fra Sparebankstiftelsen og Helsedirektoratet til å gjennomføre større prosjekter rettet henholdsvis mot sang mellom generasjoner og personer med demens og deres pårørende.

1. januar 2021 ble Krafttak for sang en selvstendig organisasjon etter en vennlig “skilsmisse” fra Musikkens studieforbund. Etableringen av den nye organisasjonen betyr at Krafttak for sang nå har fått sitt eget styre og at partnernøtet er etablert som et formelt organ som blant annet gjennomfører

valg. Med et eget organisasjonsnummer har vår identitet blitt tydeligere, og vi er av den oppfatning av det har vært en medvirkende årsak til at vi har fått midler til å gjennomføre to store prosjekter.

I det treårige prosjektet “Generasjonssang”, støttet av Sparebankstiftelsen, skal barnehagebarn og beboere på sykehjem møtes for å synge sammen. Etter en perioden med mye sosial isolasjon tror vi at møtene vil være ekstra viktige og bidra til nære og fine møter mellom barn og eldre gjennom sang. I prosjektet “Sangstunder for personer med demens og deres pårørende”, støttet av Helsedirektoratet, har allerede en rekke sykehjem fått besøk av dyktige utøvere som synger sammen med beboere og besøkende.

For våre hovedprogrammer, Syngende barnehage, Syngende skole, Sang i eldreomsorgen og Syngende kommune, har året bydd på en rekke utfordringer. Krafttak for sang sitt mål er å få folk til å synge sammen, og med en pågående pandemi der sosial distansering og isolasjon er virkemidler har det tidvis vært vanskelig for ikke å si umulig å gjennomføre ønsket aktivitetsnivå. Vårt fokus har vært å stimulere til bruk av sang der hvor der har vært forsvarlig slik som utendørs i sommerhalvåret. I tillegg har vi satset mye på innholdsproduksjon til nettportalene våre slik at vi kan tilby mye og godt innhold som sanger, bevegelsesvideoer og metodikk til våre mange brukere.

Sang i eldreomsorgens fikk i andre halvår av 2020 en sterk økning i antall brukere av programmet. Denne oppgangen har fortsatt i 2021, og ved årets slutt er rundt 130 av landets rundt 1000 sykehjem definert som syngende institusjoner. Vi synes det er gledelig at nettportalen “Syng sammen” har vært med å gi mange eldre et digitalt kulturtilbud i en tid der institusjonene i perioder

har vært stengt for besøk, og er stolte av at vi har utviklet det som kan betegnes som velferdsteknologi.

Blant de arrangementene som gikk som planlagt var årets inspirasjonsdag på Sentralen som presenterte en rekke spennende prosjekter og som ble en dag med mye sang. Skolenes sangdag der KFS samarbeidet med Musikk i skolen og Oslo Filharmonien ble også i år arrangert digitalt, og nådde ut til rundt 100 000 elever over hele landet.

Til slutt så vil vi takke alle partnere og andre samarbeidspartnere, styret og andre som har vist en imponerende omstillingsevne i et krevende år, og som utrettelig jobber for at flere skal få oppleve gleden ved å ha sang som en aktiv del av sine liv. En særlig takk vil vi rette til alle ansatte og kursholdere som tross avlysninger, utsettelse og alternative løsninger har vist et imponerende engasjement for at Norge skal ha en levende sangkultur, og at mennesker over hele landet skal få kjenne på gleden av å ha sangen som en aktiv del av sine liv.

- *Stein Høyer, styreleder*
- *Jarle Flemvåg, daglig leder*

Krafttak for sang

I samarbeid med våre mange partnere utvikler Krafttak for sang kurs, konferanser, ressursbanker og programmer. Målet er å fremme sangens mange bruksområder, og gjøre det lettere for alle å synge mer til hverdags og fest. Krafttak for sang har fått driftstilskudd fra Kulturdepartementet siden 2014, og har tverrpolitisk støtte for sitt arbeid med å styrke sangtradisjoner og sangglede landet rundt.

Organisasjon

Fra 1. januar 2021 ble Krafttak for sang en ideell stiftelse etter å ha vært organisert som en avdeling under Musikkens studieforbund siden 2016. Stifterne var Musikkens studieforbund, Musikk i skolen og Folkeakademiet. Hver av disse organisasjonene har en fast plass i styret pluss et personlig varamedlem. De resterende 4 faste plassene pluss 4 varamedlemmer velges av partnernmøtet. Styret velger sin egen leder, og sitter i en periode på 2 år.

I forbindelse med omorganiseringen ble det foretatt en virksomhetsoverdragelse der samtlige tre ansatte ble flyttet over til den nye organisasjonen.

Interimstyret 2020-2021

Det ble i 2020 gjennomført et styremøte på Zoom, og fem i 2021.

Til interimstyret ble følgende medlemmer valgt av stifterne:

- Ulrika Bergroth-Plur (Musikk i skolen). Personlig vara: Christian Tynning Bjørnø
- Liv Bakke Kvinlog (Musikkens studieforbund). Personlig vara: Mari Tangen
- Ingvild Berrefjord (Folkeakademienes Landsforbund). Personlig vara: Pål Djuve

På partnermøtet 20. oktober ble følgende medlemmer valgt av partnerne:

- Stein Høyer (Norges korforbund)
- Julie Kleive (Ung i kor)
- Benjamin Zahl Bergem (Dissimilis)
- Camilla Granlien (FolkOrg)

Varamedlem i rangert rekkefølge:

- Kristian Andaur (Norsk Forening For Musikkterapi)
- Tone Ophus (NLA Høgskolen)
- Hans Kåre Flø (Tekna)
- Liv Anna Hagen (OsloMet)

Interim-valgkomite – medlemmer:

- Nils Skutle (Ung Kirkesang)
- Inga Sandve (FONOKO)
- Ludvig Claeson (Musikkens studieforbund)
- Varamedlem: Siri Haukenes (OsloMet)

Styret 2021-2022

Til styret ble følgende medlemmer valgt av stifterne:

- Ulrika Bergroth-Plur (Musikk i skolen). Personlig vara: Ragnhild Skodje
- Audun Reithaug (Musikkens studieforbund). Personlig vara: Liv Bakke Kvinlog
- Ingvild Berrefjord (Folkeakademiens Landsforbund). Personlig vara: Pål Djuve

På partnernøtet 9. juni ble følgende medlemmer valgt av partnerne:

- Stein Høyer (Norges korforbund)
- Kristian Andaur (Norsk Forening For Musikkterapi)
- Benjamin Zahl Bergem (Dissimilis)
- Camilla Granlien (FolkOrg)

Varamedlem i rangert rekkefølge:

- Petter Spæren (Norsk Sangerforum)
- Tone Ophus (NLA Høgskolen)
- Hans Kåre Flø (Tekna)
- Liv Anna Hagen (OsloMet)

Styret valgte Stein Høyer til leder og Ulrika Bergroth-Plur til nestleder. Styret gjennomførte 4 møter.

Valgkomite – medlemmer:

- Nils Skutle (Ung Kirkesang) - leder.
- Inga Sandve (FONOKO)
- Angelina Christiansen (Folkehøgskoleforbundet)
- Varamedlem: Siri Haukenes (OsloMet)

Partnere

KFS samhandler med sine partnere om å utvikle og drifte kurs, programmer, informasjons- og opplysningsarbeid m.m. Partnergruppen har i 2021 bestått av:

Norsk Kulturskoleråd	Norges Korforbund
Dissimilis	Musikkpedagogene Norge
Ung Kirkesang	Musikkens studieforbund
Ung i kor	Musikk i Skolen
NaKuHel - senteret	Norsk Kvedarforum
Norsk Viseforum	Musikk fra livets begynnelse
Norsk Sangerforum	FolkOrg
Norsk Sangerforbund	FONOKO
Norsk Musikkråd	Norsk Stemme pedagogisk forum
Norges Kirkesangforbund	Folkeakademiens Landsforbund
Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg	Norsk Forening for musikkterapi

Samspill International Music Network	Nord universitet
Forskningsnettverket SangBarSk	Noregs Kristelige Folkehøgskolelag Folkehøgskoleforbundet

Det ble gjennomført partnernemøte 9. juni i Mathallen på Grünerløkka. Møtet ble også streamet via Zoom. I alt deltok representanter fra 19 partnere. På agendaen stod valg av styremedlemmer, varamedlemmer og valgkomite pluss innspill til strategi og handlingsplan. Det kom inn en rekke forslag til hvordan KFS kan utvikle sin virksomhet fremover.

Ansatte

Sekretariatet/ressurssenteret har i 2021 bestått av følgende:

Jarle Flemvåg, daglig leder

Iris Engen Skadal, kommunikasjonsrådgiver. Sarah H. Kristiansen var vikar i perioden 1. januar - 31. juli.

Signe Sannem Lund, seniorrådgiver.

Ingrid Kjerschow Lohne, prosjektleder Generasjonssang. Prosjektperioden startet 1. oktober og skal vare i 3 år.

KFS leier to kontorer i Møllergata 39 i et kontorfellesskap der Norsk musikkråd er fremleier.

Synlighet, holdningsskapende- og politisk arbeid

KFS sine offentlige digitale aktiviteter har vært begrenset i forhold til 2020 da vi samarbeidet med partnerne om online-allsang og åpnet opp nettportalene til programmene til fri bruk i en periode. Etterspørselen etter digitale arrangementer har langt på vei virket mettet, og det har også vært mye fokus på at for mye tilgjengelig gratis innhold virket negativt inn på brukernes betalingsvilje på sikt. KFS er i likhet med mange andre aktører i kulturlivet

avhengige av de inntektene vi får gjennom salg av abonnementer for å opprettholde vårt aktivitetsnivå.

Facebook en viktig kanal for KFS sin informasjonsdeling, noe det også har vært gjennom 2021. Det har blitt publisert et stort antall saker om egne aktiviteter, eksterne prosjekter og forskning. Syngende barnehage, Syngende skole og Sang i eldreomsorgen har også publisert en rekke saker gjennom sine egne Facebook-sider.

KFS har deltatt på høringer i Familie- og kulturkomiteen, Kunnskaps- og forskningskomiteen og Helse- og omsorgskomiteen.

Syngende barnehage

Syngende barnehage skal sikre regelmessig sang i barnehagen og tilbyr kompetanseheving for ansatte gjennom kurs, informasjon og nettressurser. Deltakende barnehager arbeider aktivt for at sang- og musikkaktiviteter skal bli integrert i barnehagehverdagen, og de involverer også barnas foreldre. Musikk fra livets begynnelse (MLB) er programansvarlig.

Stortingsmelding

I stortingsmelding 18 (20-21) «Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge» er Syngende barnehage nevnt som eksempel på tiltak i barnehagen under kap. 9.1.1 Kunst, kultur og kreativitet i barnehagen.

Musikkurs for barnehageansatte

MLB har et landsomfattende nettverk av musikkpedagoger med spesialkompetanse på musikk med barn, 0-6 år. Disse har gjennomført 33 to-timers inspirasjonskurs for nye Syngende barnehager i 2021, og om lag 550 barnehageansatte har deltatt. Dette tilsvarer 1.100 kurstimer.

Andre kurs

Pga pandemien inviterte vi våren -21 til digitale kurs, med tema som er relevante for barnehageansatte. Høsten -21 ble det også gjennomført en fysisk kursrekke i fire byer knyttet til utgivelsen av boka Bie, hei! På alle disse kursene har det vært med mange deltakere fra Syngende barnehager.

Bokutgivelse

Bie, hei! forfattet av Bente Bogen, Siv Kristin Palm og Torny Høgberg, er en praktisk metodebok som fokuserer på musikk og språk i førskolealder. Boka inneholder 25 sanger og regler med videoer til. Mye av stoffet ble spesialkomponert for denne boka, som er utgitt av MLB i samarbeid med Krafttak for sang. Boka er tilgjengelig både som d-bok og i fysisk utgave.

Nettressurser

Syngende barnehage har utviklet to nettsider med pedagogisk stoff; Syngendebarnehage.no og Skattkammer.no. Skattkammeret er oppdatert med nye innspillinger av sanger, regler og webkurs. Repertoaret omfatter folkemusikk, både fra Norge og andre kulturer, i tillegg til tradisjonelle og nyere barnesanger.

I tillegg til allerede eksisterende veilederhefte og brosjyremateriell, har vi dette året også laget en egen veilederfilm, som viser hvilke muligheter som ligger i Syngende barnehage.

Syngende foreldre

Vi har dette året startet et prøveprosjekt i samarbeid med kulturskolen i Stavanger, tilknyttet Syngende foreldre. Helsepsykiatere får i et møte med kulturskolen informasjon om sangens betydning i livets begynnelse, de får se nettsiden Syngendeforeldre.no, samt brosjyren «7 gode grunner til å synge med barnet ditt». Barselgrupper inviteres deretter til å delta i musikkgruppe ledet av musikkpedagog. Pga pandemien har dette stoppet litt opp, men det planer om videreføring i 2022.

Generasjonssang

Syngende barnehage er med som samarbeidspartnere i prosjektet “Generasjonssang”, som har som mål å knytte barnehager og eldreinstitusjoner sammen gjennom jevnlig sangaktivitet.

Ansatte

Syngende barnehage har ikke egne midler til administrasjon eller prosjektledelse. MLBs daglige leder jobber som administrator for tiltaket og videreutvikler satsingen i samarbeid med MLBs styre.

Syngende barnehage i tall 2021:

Nye barnehager:	24 nye
Syngende barnehager totalt:	224 barnehager
I tillegg:	
1-årig abonnement Tromsø:	86 barnehager
Deltakende ansatte:	5.000 (estimert)
Deltakende barnehagebarn:	18.000 (estimert)
Gjennomførte Sbhg-kurs:	33 (ca 550 deltakere)
Skattkammer.no:	4.300 unike besøkende
Syngendebarnehage.no:	51.000
Syngendeforeldre.no:	3.500

Syngende skole (SYS)

Syngende skole er et program rettet mot skoler som har som mål å stimulere til og forankre sang- og musikkaktivitet som en naturlig og aktiv del av skolehverdagen til alle elevene. Syngende skoles målsetning er også å bidra til større kunnskap, interesse og glede for sang hos både lærere og videre til barna. Ansvarlig organisasjon for programmet er Musikk i Skolen (MiS).

Syngende skole har i løpet av 2021 vært preget av pandemien. Mange skoler har valgt å unngå sang som aktivitet som en del av skolehverdagen, grunnet engstelsen for smitte. Vi har derfor i 2021 primært valgt å konsentrere virksomheten kring videreutvikling og materiellproduksjon samt utvikling av nye konsepter.

Programmet arbeider ved utgangen av 2021 innenfor seks ulike delområder:

1. Syngende skole (SyS)

SyS er grunnprogrammet hvor tilgang til sangbanken.no (se pkt. 4) er en sentral del. Med Sangbanken som primært arbeidsverktøy, får skolene tilgang til

repertoar, kompetansehevende tiltak, digitale kurs og verksteder, informasjon, materiell og metodisk hjelp til å gå i gang med en selvstendig prosess med å ta i bruk sangen mer systematisk i skolehverdagen. Store deler av 2021 har gått til utviklingen av vår nye nettplattform, hvorav Sangbanken er en del av (se pkt 4).

Alle Syngende skoler fikk også gratis plass på **Syng det! fagdag** som i år ble gjennomført digitalt (se pkt. 6).

Digitale plattformer som Zoom og Teams ble ila. 2021 tatt i bruk i større grad som et tiltak rundt smitteverns restriksjonene. Dette er et område som vi vil satse på i større grad framover.

I 2020 lanserte vi **#sangminuttene**, en årlig sangtradisjon hvor skolene møtes digitalt seks ganger i året og synger de samme sangene på en direktesendt sending. Ila. våren 2021 ble **#sangminuttene** med sangen "Fin tid" gjennomført. Dette resulterte i en musikkvideo med opptak fra elever fra 8 skoler rundt om i landet.

Høsten 2021 ble **#sangminuttene** videreført med sangen "Hoi ahoi!". Foreløpig statistikk viser at livesendingene blir sett av skolene, mens det å få tilsendt opptak fra skolene har vært svært krevende. Om dette skyldes personvern eller ikke har vi pr. dags dato ingen klare svar på.

#sangminuttene har også som sekundært mål å være identitets- og merkevarebyggende for Syngende skole som program utad. Ca. 30% av skolene deltok ved lansering (høst 2020) og tallet er stigende etter hvert som konseptet sprer seg. Målet for 2021 er å nå minst 75% av skolene.

I 2021 ble det gjennom nye løsninger, lagt opp til enda tettere tilknytning mellom Syngende skole og **Skolenes sangdag** – www.skolenessangdag.no, med tettere samarbeid mellom MiS og KFS innen produksjon og utveksling av materiell mellom programmene.

Ved utgangen av 2020 var det 113 SyS skoler.

2. Syngende skole Pluss (SyS+)

SyS+ er et utvidet program for skoler som ønsker større satsing og tettere oppfølging. Skolene får alt fra grunnprogrammet SYS (pkt. 1). I tillegg får de tilgang til en mentorressurs som fungerer både som skolens veileder og faglig sparringspartner.

Året 2021 har vært, i likhet med 2020, en utfordring for SyS+ mtp. reiserestriksjoner som gjentatte ganger har hindret gjennomføringen av lokale

fagdager hos utvalgte skolegrupper. Mangel av tid, restriksjoner og uforutsigbarhet er gjentakende tilbakemeldinger vi får når vi prøver å opprette kontakt. Ved utgangen av 2020 var det 18 aktive SyS+ skoler.

4. Nettplattform (sangbanken.no)

Dette året har vi gjort vesentlige oppgraderinger av den tekniske løsningen til Sangbanken - og Musikk i skolen generelt. For å ivareta brukernes behov samt imøtegå fremtidige utfordringer knyttet til brukervennlighet, personvern, rettigheter og utbredelse, har Musikk i skolen investert i en helt ny nettoppløst IKT-plattform som skal drifte alle våre tjenester. Dette inkluderer både syngendeskole.no, skolenessangdag.no og musikkiskolen.no

Som et ledd i utviklingen har sangbanken blitt fusjonert til en del av syngendeskole.no. Løsningen gir brukerne til å "logge inn et sted og få tilgang til alt". Videre blir det nå mulig for lærerne å gi elevene direkte tilgang til tjenesten gjennom anonymisert lenkedeling. Ellers har vi gjort vesentlige endringer i hvordan data behandles og lagres for å sikre brukernes personvern (GDPR), samt automatisere mange interne prosesser som har vært tidkrevende og gitt rom for feil.

Innholdsmessig har vi delt opp innholdet i separate **moduler** som tar for seg ulike fag- og temaområder. Under hver av disse har vi supplert med flere sanger, metodikk, kurs og generelt nye ressurser til den nye plattformen. Innholdet er sortert og kategorisert på en ny måte som gjør det lettere å finne fram og bruke.

Den nye løsningen er universell utformet og er responsiv på tvers av enheter og skjermstørrelser.

Som et ledd av migrering til ny plattform har vi også gjennomgått og revidert **samtlig**e av eksisterende innhold. Noen eksempler er å knytte innholdet direkte til kompetansemål fra Fagfornyelsen, supplement av tekster, noter, lydfiler, videoer og annet materiell. I tillegg har vi oppgradert og erstattet eldre innhold som ikke tilfredsstillende våre moderne kvalitetskrav.

Musikk i Skolen har også i løpet av 2021 videreført våre systemer for avregning av klikktall og avspillingsdata og har fått på plass en felles avtale med Norsk noteservice, sammen med Syngende barnehage og Sang i eldreomsorgen for rettighetsbelagt materiale.

Som en del av omlegging til ny plattform har Musikk i Skolen redefinert våre “produkter” og forenklet dette til tre (3) ressurspakker, hvor “Syngende skole” er en av pakkene. Formålet er å gjøre det tydelig og enkelt for brukerne å velge det som passer, samt forenkle innloggingsprosessen og tilgangskontroll.

Grunntanken er: Uansett hvor brukerne kommer fra, så skal de få tilgang til det samme (faglige) universet. Gjennom dette ønsker vi å oppnå større synergier mellom programmene.

5. Syngende skole – kommuneavtaler

Ved utgangen av 2021 hadde vi åtte (8) aktive kommuneavtaler med: Gjesdal, Østre-Toten, Vestre-Toten, Ullensvang, Høyanger, Vadsø, Ål og Oslo. Vi fikk

dessverre beskjed om at Ål kommune ikke fortsetter sin kommuneavtale f.o.m. 2022.

Skolene i Oslo fikk, pga. pandemien, kun tilgang til våre digitale ressurser (som Sangbanken). Det ble ved 4 anledninger forsøkt å starte opp fysiske nettverkssamlinger blant skolene, men dette ble utsatt og utsatt pga. nye nedstengninger og generell uforutsigbarheter i Osloskolen.

6. Syng det! fagdag

Grunnet pandemien ble Syng det! 2021 gjennomført i digital form. Datoen for arrangementet var 04.02.2021 og programmet bestod av et bredt utvalg av direkte sendte videosesjoner.

Deltakerne fikk presentert fire (4) fagsesjoner fra fire ulike inspiratorer, før det åpnet opp for live dialog og spørsmål-og-svar. I tillegg til fagsesjonene, ble det satt av en egen bolk hvor skolene kunne snakke med hverandre og delte hverandres erfaringer rundt arbeidet med sang. Tilsammen var det 72 påmeldte og 66 oppmøtte. Programmet for gjennomført arrangement kan leses her:

<https://syngendeskoole.squarespace.com/syngdet>

7. Skolenes sangdag

På grunn av koronaviruset ble Skolenes sangdag 2021 annerledes enn tidligere. Arrangementet ble gjennomført, men uten publikum i salen i Oslo Konserthus. Konsertarrangementet ble imidlertid streamet ut til alle påmeldte skoler. Onsdag 12. mai 2021 sang nærmere 100 000 elever fra 460 skoler samtidig til konsert med Oslo-Filharmonien som ble ledet av dirigent Nick Davies. Konferansier Sofia K. Estifanos loset publikum gjennom konserten, og på scenen dukket solistene Sisi Sumbudu og Emily Glaister opp. Forsangerne Hennika E. Huuse, Birk L. S. Haug,

Oda J. Gåsvik og Kent A. Sæterøy sang og danset seg gjennom hele konserten. Vi fikk også besøk av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby.

På repertoaret sto denne gangen følgende sanger:

- Du og jeg (Skolenes sangdag-låta 2021) - Tekst: Torgny Amdam / Kate Havnevik | Melodi: Kate Havnevik
- Barn av regnbuen - Norsk tekst: Lillebjørn Nilsen | Melodi: Peter Seeger
- Bruremarsj fra Lødingen - Tekst: Halvdan Sivertsen | Melodi: Trad.
- Danse mi vise - Tekst: Einar Skjæraasen | Melodi: Torild Goksøyr
- Madiba - Tekst: Hkeem | Melodi: Hkeem
- Månemannen - Tekst: Ingvar Hovland | Melodi: Øyvind Staveland
- Riv i hjertet - Tekst og melodi: Sondre Justad

Ansatte

I Musikk i Skolen har Ulrika Bergroth-Plur (daglig leder), Dang Pham, (fagkonsulent), Gunhild Gåsvik (fagkonsulent), Eldbjørg Svensson (regnskap) og Torunn Brotnow (nestleder) jobbet med oppgaver innenfor Syngende skole, Sangbanken og Skolenes sangdag. I tillegg er det leid inn ekstra personell ved behov, bl.a. Camilla Myhrer-Næss (inspirator), Tone Ophus (inspirator), Oda Gåsvik (sanger/skuespiller), Ragnhild Øvergaard Sæheim (musikkopplegg), Arild Jensen (komponist) m.fl..

Syngende skole i tall 2021:

Syngende skoler (SyS): 113

Sys Pluss-skoler (SyS+): 18

Antall lærere: ca. 3400

Antall elever: ca. 32 000

Kommuneavtaler: 8

Skoler som deltok Skolenes sangdag: 340

Deltakende elever: ca. 100 000

sangbanken.no: 138 abonnenter

Sang i Eldreomsorgen (SiE)

SiE har siden 2015, med satsingen Syngende eldreinstitusjoner, etablert modeller for å innlemme og systematisere sang som en naturlig aktivitet i eldreinstitusjoners virksomhet og hverdag. Operatør for programmet var frem til 31.12.2021 Folkeakademiet, mens fra 01.01.22 overtok Krafttak for sang selv programansvaret.

Syngende eldreinstitusjoner har spesielt fokus på bruk av helsefremmende og trivselsskapende sang i hverdagen, fra sang som verktøy i en-til-en situasjoner

til allsanggrupper og konserter. SiE gir institusjonene støtte i dette arbeidet i form av kurs og seminarer, faglig materiell, digital ressursportal samt veiledning. Det er et mål at satsingen skal komme beboere i institusjonene direkte til gode gjennom gode, systematiske musikktiltak som kan fremme trivsel, mental og fysisk helse

Syng Sammen - en digital ressursportal

SiE lanserte den digitale ressursportalen **Syng Sammen** våren 2020. Dette er en nettside som inneholder metodisk og faglig innhold som retter seg både mot eldre og mot ansatte i eldreomsorgen. Portalen inneholder blant annet mer enn 100 nyinnspilte sanger fra Mads Berg Sangbok, allsangstunder på video, gitarkurs, pianokurs, videoforedrag og artikler om sammenhengen mellom musikk og eldreomsorg. Syng Sammen inneholder altså både materiell som kan brukes sammen med/av eldre (både hjemmeboende og i institusjon) og kompetansehevende fagstoff som kan brukes av ansatte i eldreomsorgen. Ansatte i eldreomsorgen har brukt sangene og allsangstundene sammen med

beboerne sine, og gjennom videoforedrag lært hvordan de kan bruke musikk helsefremmende. Mer enn 600 ansatte ved syngende eldreinstitusjoner har nå brukerprofil i Syng Sammen, og dette tallet stiger hurtig.

Høsten 2021 gjennomførte vi en større brukerundersøkelse av Syng Sammen. Vi fikk gode tilbakemeldinger om at Syng Sammen er et enkelt og godt verktøy for ansatte i eldreomsorgen, og at portalen bidrar til å skape mer aktivitet. Spesielt er våre digitale sangstunder mye brukt. Brukerne ønsker også at Syng Sammen skal fortsette å vokse, med enda mer innhold.

Syng Sammen er lett tilgjengelig, kostnadseffektivt og kan brukes av alle ansatte ved en institusjon som abonnerer. Å tilby eldreinstitusjoner et digitalt hjelpemiddel for å skape meningsfulle aktiviteter har i 2021 vært helt avgjørende, og vi er glade for å ha bidratt med dette.

Syngende eldreinstitusjoner

Syngende eldreinstitusjoner er eldreinstitusjoner som abonnerer på Syng Sammen og/eller gjennomfører SiEs kursrekker med våre kursholdere. Syngende eldreinstitusjoner finnes i dag fra Kristiansand i sør til Hadsel kommune i nord. Fra våren 2020 da vi lanserte Syng Sammen og lanserte videreutviklede kursrekker har mer enn 120 eldreinstitusjoner valgt å bli syngende.

Tilskudd og tiltakspakker

Fredrikstad kommune ønsket kompetanseheving blant sine ansatte i hvordan de kunne bruke musikk i eldreomsorgen, og vi søkte på tiltakspakke for sårbare eldre gjennom fylkesmann i Oslo og Viken. Vi fikk tilslag på søknaden, og ansatte ved alle de 9 eldreinstitusjonene i Fredrikstad kommune med langtidsplasser har fått kurs, seminarer og digital ressursportal fra Sang i eldreomsorgen i 2021. Gjennom samme ordning har også alle de 11 eldreinstitusjonene i Drammen kommune fått opplæring av Sang i eldreomsorgen.

Gjennom Trivselsmidler fra Oslo kommune fikk 3 av Oslos eldreinstitusjoner opplæringspakke i 2021, og for 2022 har vi fått innvilget at 5 nye sykehjem skal inkluderes i tilbudet, og 2 av institusjonene fra 2021 skal få et utvidet tilbud med fordypningskurs. Også i Kinn kommune ønsker de å tilby Sang i eldreomsorgens tilbud til sine eldreinstitusjoner, og i desember 2021 ble det bestemt at skal alle kommunens eldreinstitusjoner skal få dekket abonnement i Syng Sammen.

Andre prosjekter

Sang i eldreomsorgen fikk i 2021 tilskudd fra Helsedirektoratet til å gjennomføre totalt 54 sangstunder på 18 eldreinstitusjoner i 6 kommuner i Norge. Prosjektet har blitt godt tatt imot av deltakerne, og både beboere, pårørende og ansatte har deltatt på sangstundene.

Sang i eldreomsorgen er også bidragsyter i generasjonssangprosjektet som omtales på side 28.

Bidragsyter i fagfeltet musikk og helse

Sang i eldreomsorgen ønsker å være en bidragsyter i fagfeltet musikk og helse, og er samarbeidspartner for Norges musikkhøgskole og forskningssenteret Center for Research in Music and Health (CREMAH) om rekruttering og brukermedvirkning i det internasjonale forskningsprosjektet HOMESIDE. Sammen med forskere fra CREMAH, utviklet vi i 2020 brosjyren *“10 gode grunner - hva sier forskning om sang og musikk i eldreomsorgen?”*. Brosjyren vil vi distribuere til eldreinstitusjoner og organisasjoner som arbeider med eldre i Norge, og dermed bidra til å spre informasjon og styrke kompetanse på dette området blant ansatte, frivillige og pårørende.

Sang i eldreomsorgen er representert i Nasjonalt nettverk for sang og eldrehelse og Nordic Network for research in Music and Public Health. Sang i eldreomsorgen medvirker dermed i prosjekter og samarbeid på tvers av landegrensene og fagfelt om sammenhengen mellom musikk og helse.

Ansatte

Leder for Sang i eldreomsorgen er musikkterapeut Beatrix van Doorn. Ingrid Kjerschow Lohne er ansatt som rådgiver i 50% stilling. Fra Folkeakademiens Landsforbund har arbeidende styreleder Ingvild Berrefjord jobbet med Sang i eldreomsorgen og Krafttak for sang.

Sang i eldreomsorgen i tall 2021:

Antall Syngende institusjoner: 121

Antall brukerprofiler i Syng Sammen: 748

Syngende kommune

I den Syngende kommunen er målet at alle innbyggerne skal ha tilgang til sangaktiviteter. Aktivitetene blir utviklet av et lokalt sangutvalg og Krafttak for sang sentralt i løpet av en tre-års periode. Gjennom Syngende kommune-programmet skapes det nye tradisjoner, sangmøteplasser, fellesrepertoar og et stort antall sangaktiviteter. Dessverre har koronapandemien satt en stopper for det meste av utvikling og aktivitet i de Syngende kommunene i 2021.

Nye Syngende kommuner

Det ble i 2021 ikke tatt inn nye syngende kommuner pga av den pågående pandemien. Med nedstenging og store sosiale restriksjoner opplevdes det som lite hensiktsmessig å igangsette prosjektet i nye kommuner.

Deltakende kommuner

Bærum, Lillehammer, Bjerkreim og Tromsø ble med i Syngende kommune-programmet i januar 2020 og ferdigstilte sitt andre år i 2021. Røst,

Levanger, Østre Toten og Vaksdal gjennomførte sitt tredje år, mens Bergen, Kongsberg, Nye Molde (Midsund, Nesset, Molde), Nye Ullensvang (Odda, Jondal, Ullensvang) og Vestre Toten var ferdige med utviklingsperioden. I tillegg har deltakerne i pilotprosjektet Sauherad, Harstad, Ås, Alta, Namsos, Søndre Land og Vinje fortsatt som syngende kommuner. Disse kommunene får ikke økonomisk bidrag, men har tilgang til seminarer og konferanser i regi av KFS, samt andre tilbud tilpasset Syngende kommuner fra våre operatører og partnere.

Nye sangtiltak

Det ble opprettet noen nye sangaktiviteter av varig karakter i de Syngende kommunene, men pandemien har satt stopper for de fleste nye tiltak. Det har likevel blitt gjennomført gode aktiviteter. Scene i karantene i Bærum kommune, er et eksempel på dette. Tromsø benyttet denne tiden til blant annet å tilby alle barnehagene å bli Syngende barnehager (Men kurs og tilgang til skattkammer.no).

Fagdager

Vi har hatt et etterslep på gjennomføring av fagdager fra 2020. Noen ble gjennomført i 2021, men de fleste skal arrangeres nå i 2022. Temaene er “Sangteknikk for alle”, “Sang i barnehagen”, “Sang i skolen” og “Sang i eldreomsorgen”. Også kommuner som er ferdige med utviklingsperioden har fagdager til gode etter pandemien. Disse vil bli gjennomført i 2022.

Inspirasjonsdag og seminar

Årets kommuneseminar ble avholdt i forbindelse med konferansen 2021. Det var etterlengtet og vellykket å igjen kunne utveksle erfaringer og få faglig påfyll. På seminaret hadde vi temaene: Sangteknikk for alle, rekruttering av gutter i kor, fremleggelse av undersøkelse om sang i barnehage og skole (Oslo Met), samtale med Marianne Bremnes om Syngende Harstad og politisk arbeid.

Utlysning - Syngende kommuner 2022

Det ble utlyst nye plasser i programmet og det kom i alt 8 søknader. Dette er betydelig færre enn normalt da søkertallet har ligget på rundt 20 kommuner, noe som kan sees i sammenheng med den pågående pandemien. Rælingen, Namsskogan, Hol og Sandnes ble valgt ut.

Ansatte

Det er de ansatte i sekretariatet som jobber med Syngende kommune-programmet. Prosjektleder er Signe Sannem Lund.

Syngende kommuner i tall 2021:

Antall deltagende kommuner: 20
I utviklingsperioden: 8

*Sangaktiviteter skal fortsette etter igangsettelsesåret, men det tas forbehold om at alle aktivitetene ikke lenger eksisterer.

Andre aktiviteter

Generasjonssang

Generasjonssangprosjektet ble i mai 2021 tildelt 1 788 385 kroner i støtte fra Sparebankstiftelsen. Fra 1.oktober 2021 er det ansatt prosjektleder i treårig stilling, og Sang i eldreomsorgen og Syngende barnehage er viktige faglige bidragsyttere. I prosjektet skal 45 par av barnehager og eldreinstitusjoner møtes til jevnlig generasjonssangstunder gjennom 3 år. I forkant av sangstundene skal ansatte i begge institusjoner få opplæring i helsefremmende bruk av sang og musikk, og de skal lære å lede og gjennomføre generasjonssangstunder. Prosjektet skal styrke relasjoner på tvers av generasjoner og yrkesgrupper i et lokalmiljø, skal fremme helse og livskvalitet hos målgruppene og gi barnehagebarn et sangrepertoar å ta med seg gjennom livet. Det produseres også sanger, sangstunder og videoforedrag som skal distribueres gjennom Sang i eldreomsorgens ressursportal Syng Sammen og Syngende barnehages ressursportal Skattkammer.

Siste tre måneder i 2021 ble de 15 første parene av barnehager og eldreinstitusjoner tatt opp i prosjektet, det er utviklet kursinnhold, lokale kursholdere er rekruttert og det er lagt planer for innspilling av generasjonssang musikkmateriale til portalene.

Prosjektleder er Ingrid Kjerschow Lohne

Frokostprat

13. oktober inviterte KFS til sin første “Frokostprat”. Temaet for morgenmøtet var “Hvordan få gutter til å synge?”. Arrangementet startet med frokostservering til de rundt 20 fremmøtte i 8. etasjen i Møllergata 39, før det ble sang og innledninger med dirigentene Fredrik Otterstad og Kristin Vold. Deretter var ordet fritt og det kom inn mange fine innspill til hvordan stimulere til at flere gutter synger på skole og i kor.

Det skulle arrangeres en “Frokostprat - julespesial”, men denne ble avlyst på grunn av restriksjoner knyttet til pandemien.

Inspirasjonsdag 2021

Tirsdag 9. november arrangerte KFS inspirasjonsdag i Marmorhallen på Sentralen i Oslo. Det var i alt ca. 100 påmeldte til dagen som presenterte en rekke spennende sangaktiviteter og som inneholdt mye sang.

Kl. 09.00	Registrering og kaffe
Kl. 10.00	Velkommen v/ Jarle Flemvåg, daglig leder i Krafttak for sang

Kl. 10.05	Fellessang v/Øystein Fevang.
Kl. 10.25	Internasjonalt kor - Bergen v/ Marion Rodgers Løseth.
Kl. 10.45	Syngende foreldre v/ Musikk fra livets begynnelse
Kl. 10.55	Helsekorprosjekt - Sandefjord v/ Norges korforbund - Ulrika Lind og Wenche Helgesen.
Kl. 11.10	Sang og musikk for alle v/ Dissimilis Line Austrud-Hjelle
Kl. 11.25	Sanghalvtimen (i folkehøgskole) v/ Janne Severinsen
Kl. 11.40	Sangminutter v/ Syngende skole
Kl. 11.50	Fargespill v/ Fargespill Mariama Ndure (musikkpedagog) og Anja Skybakmoen (musikalsk ansvarlig)
Kl. 12.10	Lunsj
Kl. 12.55	Fellessang v/ Jostein Hasselgård , artist, musiker, korleder og seminarholder.
Kl. 13.15	Foredrag v/ Sten Weidebaum - Estonian song an dance foundation
Kl. 14.15	Rekruttering kor mann/guttестemmer v/ Ingrid Danbolt
Kl. 14.35	Pause
Kl. 14.50	Sang i eldreomsorgen/ Syngsammen.no v/ Beatrix van Doorn

Kl. 15.00	Minikonsert med Daniela Reyes
Kl. 15.15	Barnehage et eller annet
Kl. 15.30	Presentasjon av TRALL
Kl. 15.40	Fellessang v/Kjetil Aamann
Kl. 16.00	Slutt

Økonomi

Statusrapport over den økonomiske situasjonen

Den økonomiske situasjonen for KFS beskrives som tilfredsstillende, og regnskapet for 2021 viser et overskudd.

Den økonomiske situasjonen for KFS beskrives som tilfredsstillende, og regnskapet for 2021 viser et overskudd på kr 65 112,-. Overskuddet skyldes at det har vært mindre reise- og møteaktivitet i forbindelse med pandemien.

Kulturdepartementet var største økonomiske bidragsyter med 5 500 000,-.

KFS fikk i 2021 innvilget 1 778 385 fra Sparebankstiftelsen til det 3-årige prosjektet «Generasjonssang». Prosjektet er i samarbeid med våre programmer Sang i eldreomsorgen og Syngende barnehage. Midlene fører til at vi får økt vår aktivitet betydelig og vi har engasjert en prosjektleder i 40% stilling i 3 år, noe som igjen fører til et større fagmiljø. Fra Helsedirektoratet har vi fått 564 250,- til prosjektet «Sangstunder for personer med demens og deres pårørende». Dette har ført til at vi kan arrangere 54 sangstunder over hele landet, og at vi har engasjert en produsent på timesbasis. I tillegg har Sang i eldreomsorgen, som fra 1. januar 2022 ble lagt under KFS sentralt, fått inn midler gjennom regionale tiltakspakker for sårbare eldre i Drammen, Fredrikstad og Oslo på rundt kr. 400 000,-. I sum er dette en betydelig styrkelse av KFS finansielt og vi tror at det at vi nå er en egen organisasjon med en tydelig identitet er viktig årsak til at søknadene har blitt innvilget.

Inntektene fra de to programmene til Syngende barnehage (programansvarlig: Musikk fra livets begynnelse), Syngende skole (programansvarlig: Musikk i skolen) er estimert til drøye 1 million kroner. Vi antar at beløpet for disse vil bli ettersendt når Musikk i livets begynnelse og Musikk i skolen har fått ferdigstilt sitt prosjektregnskap. På minussiden kommer det at vi har mistet momskompensasjonen som de siste årene har vært på rundt 200 000,- årlig. Begrunnelsen var at frivilligheten ikke har en stor nok plass i KFS sin virksomhet. Dette er en begrunnelse vi vurderer å klage på. Uansett vil vi fremover arbeide for å få tilbake momskompensasjonen og styrke og tydeliggjøre frivillighetens plass i KFS sin virksomhet.

Gjennom alle KFS sine programmer legges det ned et betydelig antall timer til opplæring, igangsettelse av aktiviteter m.m. som ikke vises i regnskapet. Antall timer som ble brukt av deltakerne er imidlertid redusert i 2021 pga pandemien. KFS sin bruk av partnere til å utvikle og drifte programmer og kurs genererer også betydelige verdier i form av arbeidsinnsats. Musikk fra livets begynnelse, Musikk i skolen og Folkeakademiet har lagt ned et stort antall arbeidstimer som programansvarlige (tidligere kalt operatører) for KFS-programmer. Vi bruker også partnere under seminarer og konferanser som foredragsholdere ulønnet.